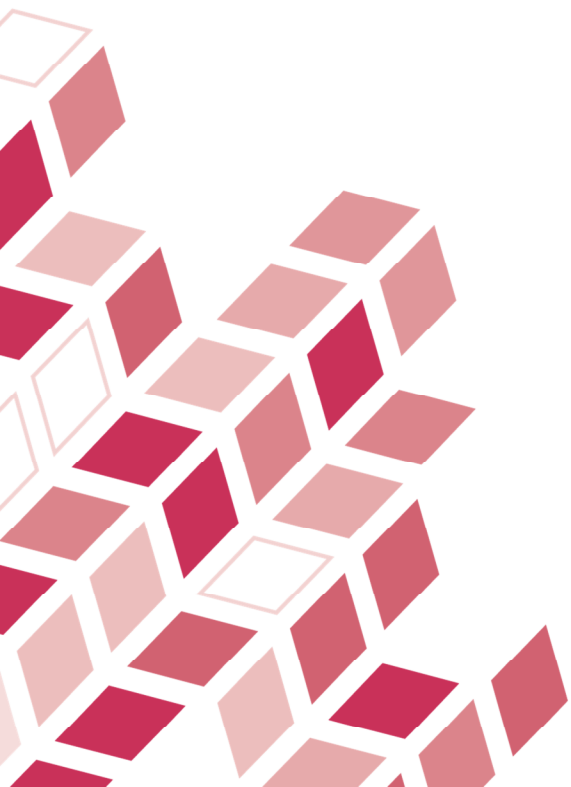

NOKUTs tilsynsrapporter

Evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen ved Høgskolen i Harstad

September 2013

Institusjon:	Høgskolen i Harstad
Dato for vedtak:	05.09.2013
Sakkyndige:	Roger Säljö, Halvor Austenå, Åsne Ø. Høgetveit,
Saksnummer:	11/572

Forord

I følge lov om universiteter og høyskoler skal alle institusjoner som tilbyr høyere utdanning ha et system for kvalitetssikring av utdanningen. NOKUT har fått i oppdrag å evaluere institusjonenes system for kvalitetssikring. Det skal ikke gå mer enn seks år mellom hver gang en institusjon sitt kvalitetssystem blir evaluert.

Den sakkyndige komiteen som har evaluert system for kvalitetssikring av utdanningen ved Høgskolen i Harstad besøkte institusjonen 13. desember 2012 og 14. – 15. februar 2013, og leverte sin rapport 11. juni 2013. Komiteen hadde følgende sammensetning:

- Professor Roger Säljö, Gøteborgs universitet
- Professor Halvor Austenå, Høgskolen i Bergen
- Student Åsne Ø. Høgetveit Universitetet i Tromsø

Seniorrådgiver i NOKUT, Wenche Froestad, var komiteens sekretær. NOKUT ønsker å takke den sakkyndige komiteen for vel utført arbeid. NOKUT vil også takke alle ansatte og studenter ved Høgskolen i Harstad som har bidratt til komiteens arbeid gjennom intervjuer mv.

Denne tilsynsrapporten består av to deler. Del 1 inneholder rapporten fra den sakkyndige komiteen og del 2 inneholder Høgskolen i Harstad sin uttalelse til den sakkyndige rapporten. Begge disse dokumentene var grunnlaget for behandlingen i NOKUTs styre 5. september 2013 hvor følgende vedtak ble fattet:

System for kvalitetssikring av utdanningen ved Høgskolen i Harstad godkjennes.

Oslo, 5. september 2013.

Terje Mørland
direktør

Innhold

1	Evaluering av universiteters og høgskolers system for kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten	1
1.1	Evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen ved Høgskolen i Harstad .	1
2	Kvalitetssikringssystemet og kvalitetsarbeidet ved Høgskolen i Harstad	2
2.1	Kort beskrivelse av Høgskolen i Harstad	2
2.2	System for kvalitetssikring av utdanningen ved Høgskolen i Harstad	2
3	Komiteens vurdering av høgskolens bruk og nytte av kvalitetssikringssystemet.....	5
3.1	Kvalitetssikring av en utdanning med omfattende praksisstudier	6
3.2	Høgskolens oppfølging av informasjon fra kvalitetssystemet.....	8
3.3	Samlet vurdering i lys av NOKUTs evalueringskriteriene.....	12
3.3.1	Stimulans til kvalitetsarbeid og kvalitetskultur	12
3.3.2	Mål, plan og ledelsesforankring	13
3.3.3	Innhenting av dokumentert informasjon om kvalitet i studiene.....	14
3.3.4	Analyse, vurdering og rapportering	14
3.3.5	Bruk av kunnskap til kvalitetsforbedring	15
4	Konklusjon.....	15
5	Komiteens råd om videreutvikling av kvalitetsarbeidet	16
6	Vedlegg	17
6.1	Dokumentasjon fra Høgskolen i Harstad.....	17
6.2	Program for den sakkyndige komiteens hovedbesøk ved institusjonen	18
6.3	Sakkyndig komité's mandat.....	18
6.4	NOKUTs evalueringskriterier	19
	Appendix: Uttalelse til sakkyndig rapport fra Høgskolen i Harstad	21

1 Evaluering av universiteters og høyskolars system for kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten

I forskrift til *lov om universiteter og høyskoler* heter det at «Universiteter og høyskoler skal ha et system for sitt kvalitetssikringsarbeid som sikrer kontinuerlige forbedringer, gir tilfredsstillende dokumentasjon av arbeidet og avdekker sviktende kvalitet» (§ 2–1, (1)).

Kvalitetssikringssystemet er utdanningsinstitusjonenes redskap for å skaffe seg nødvendig kunnskap for å kunne vurdere kvaliteten i egne utdanningstilbud. Innenfor rammene av lov og forskrift er det institusjonene selv, som ut fra egen størrelse, faglige profil og andre forhold ved institusjonen, bestemmer hvordan systemet skal utformes.

I henhold til lov om universiteter og høyskoler er det NOKUTs oppgave å evaluere institusjonenes systemer for kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten etter kriterier som organet fastsetter. NOKUT har gjennomført slike evalueringer siden 2003, og innledet våren 2009 sin andre runde med slike evalueringer. Evalueringskriteriene er i andre runde i større grad rettet inn mot å vurdere institusjonenes bruk og nytte av kvalitetssikringssystemene.

NOKUT bruker sakkyndige komiteer i sine evalueringer. Komiteene skal vurdere hvorvidt institusjonene tilfredsstillende oppfyller kravene til kvalitetssikring av egne studietilbud. En evaluering av et kvalitetssikringssystem er således ikke en faglig vurdering av innhold og kvalitet i de enkelte studier, men en evaluering av institusjonens systematiske arbeid for å sikre og forbedre slik kvalitet.

Den sakkyndige komiteen baserer sine vurderinger på dokumentstudier og på samtaler med relevante aktører ved institusjonen. Det gjennomføres to institusjonsbesøk. Under det innledende besøket diskuterer institusjonsledelsen og evalueringskomiteen status i kvalitetsarbeidet og innrettingen på evalueringen. Komiteens hovedbesøk ved institusjonen vil inneholde samtaler med ulike grupper og aktører. Komiteen kan her velge å gå mer detaljert inn i utvalgte deler av institusjonens kvalitetssikringssystem og kvalitetssikringsarbeid.

1.1 *Evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen ved Høgskolen i Harstad*

Den sakkyndige komiteen som har evaluert systemet for kvalitetssikring av utdanningen ved Høgskolen i Harstad, har bestått av:

- Professor Roger Säljö, Göteborgs universitet (leder)
- Dekan Halvor Austenå, Høgskolen i Bergen
- Student Åsne Ø. Høgetveit, Universitetet i Tromsø

Seniorrådgiver Wenche Froestad i NOKUT har vært komiteens sekretær. Komiteen besøkte institusjonen 13. desember 2012 og 14. – 15. februar 2013. I det innledende besøket møtte komiteen ledere på institusjons- og instituttnivå og studenter med tillitsverv på institusjonsnivå. Under hovedbesøket hadde komiteen møter med studenter, faglærere, praksisveiledere og representanter fra aktuelle utvalg. Oversikt over tilsendt dokumentasjon og program for hovedbesøket er lagt ved. Før rapporten ble avlevert har institusjonen sett et utkast til rapport for å vurdere hvorvidt rapporten inneholder faktiske feil eller misforståelser.

2 Kvalitetssikringssystemet og kvalitetsarbeidet ved Høgskolen i Harstad

2.1 Kort beskrivelse av Høgskolen i Harstad

Høgskolen i Harstad er opprettet med bakgrunn i tre utdanningsinstitusjoner – Røde Kors Sykepleierskole for Nord-Norge, Revisorskolen og Statlig utdanning av vernepleiere. Høgskolen har i dag to institutter. Ved Institutt for helse- og sosialfag tilbys bachelorutdanninger på heltid eller deltid i sykepleie, vernepleie og barnevern, samt masterstudier henholdsvis i barnevern og i funksjonshemming og deltakelse. Ved Institutt for økonomi- og samfunnsfag tilbys bachelorutdanninger innen handel, service og logistikk, revisjonsfag, økonomi og ledelse og internasjonal beredskap. Instituttet tilbyr masterutdanning i ledelse, i logistikk og i krysskulturell ledelse og i økonomi og administrasjon (siviløkonom). Høgskolen tilbyr også tre årsstudier og seks videreutdanninger.

I henhold til strategiplan 2012 – 2016 skal høgskolen være en lokal og regional vekstkraft, som med forankring i nasjonal og global kunnskapsutvikling skal tilby kompetanse, forskning og utvikling som styrker landsdelen. Høgskolen skal bidra til å fremme regional utvikling og nyskaping i samarbeid med eksterne samfunns- og arbeidslivsaktører, og har som mål å tilby attraktive utdanningstilbud med høy kvalitet og en tydelig faglig profil. Den har ambisjoner om å utdanne kandidater med kunnskap og kompetanse som gir forutsetninger for å beherske dagens jobbmarked og framtidige krav, samt at kandidatene kan bidra til å utvikle sitt fagfelt og sin profesjon videre.

Høgskolen ser det som en viktig oppgave å forberede studentene på å delta aktivt i, og nyte godt av, et stadig mer internasjonalt arbeidsliv.

Høsten 2012 hadde Høgskolen i Harstad 1133 registrerte studenter og 118 ansatte (DBH-tall).

2.2 System for kvalitetssikring av utdanningen ved Høgskolen i Harstad

Hovedområder for kvalitetssikring

Systemet har fem kvalitetsområder: rekruttering, inntak og oppstart, program- og studiekvalitet, fysisk og psykososialt læringsmiljø og studierelevans. Det er utarbeidet prosedyrer for alle områdene unntatt læringsmiljø. Kvalitetshåndboken inneholder også regelverk, organisering av kvalitetsarbeidet, endring av studietilbud, rapportering og definisjoner.

Ansvar og organisering

Høgskolestyret har det overordnede ansvaret for høgskolens virksomhet, herunder at kravene til studiekvalitet og læringsmiljø aktivt følges opp. Styret fastsetter strategisk plan, konkrete resultatmål

samt felles rammer og minimumskrav for høgskolens samlede utdanningsvirksomhet. Måloppnåelse skal følges opp gjennom tertialrapporteringer og årlig rapport om studiekvalitet og læringsmiljø.

Direktøren har ansvar for at høgskolen har et helhetlig kvalitetssystem som tilfredsstillende både myndighetskrav og krav fastsatt av høgskolestyret. Direktøren skal påse at kvalitetssystemet leder til kunnskap og iverksetting av tiltak for kvalitetsforbedringer, samt bidrar til å forebygge, forhindre og oppdage kvalitetssvikt. Direktøren holder jevnlig møter med studenttillitsvalgte og rektor.

Rektor har ansvaret for at kvalitetsutvalget fungerer i henhold til målsetningen.

Studiesjefen er ansvarlig for studieadministrativt arbeid, herunder rapportering av studieadministrative data, at saksbehandlingen av studentsaker er i tråd med gjeldende regelverk, at regelverk og rutiner løpende vurderes og at studentenes rettigheter ivaretas på en god måte.

Kvalitetskoordinator ivaretar på vegne av direktør de oppgaver som er nødvendige for å legge til rette for at et helhetlig kvalitetssystem etableres, iverksettes og videreutvikles. Kvalitetskoordinator er sekretær for kvalitetsutvalget. Kvalitetskoordinator skal bidra til engasjement og deltakelse i videreutvikling av kvalitetssystemet og bidra med informasjon og opplæring i verktøy og programvarer.

Instituttleder har ansvar for å implementere og følge opp kvalitetssystemet på instituttet og skal sørge for regelmessig evaluering og oppdatering av instituttets studieprogrammer. Instituttleder skal holde jevnlig møter med studenttillitsvalgte.

Seksjonsleder har ansvar for at kvalitetssikringssystemet implementeres og følges opp på seksjonsnivå og programnivå, med vekt på det kontinuerlige forbedringsarbeidet, herunder å sette i verk tiltak ved kvalitetssvikt. Seksjonsleder skal gi forslag til bruk av fagansatte i undervisningen, samt holde seg orientert om seksjonens fagområde gjennom kontakt med eksterne representanter i næringsliv og offentlig sektor. Seksjonsleder skal initiere utvikling av nye studietilbud og initiere oppgradering av eksisterende tilbud. Seksjonsleder skal sammen med rektor delta i faglig lederforum én gang i måneden.

Kullkoordinator skal i samarbeid med seksjonsleder og instituttadministrasjonen planlegge, iverksette og koordinere studieforløpet for det enkelte kull. Kullkoordinator skal være studentenes nærmeste kontaktperson og sørge for fortløpende informasjon til kullet. Kullkoordinator skal sørge for at den pedagogiske virksomheten i kullet evalueres, samt sammenfatte og videreformidle evalueringene og påse at studentene får tilbakemeldinger om resultater og tiltak.

Økonomi- og personalsjef skal sørge for opplæring i bruk av digitale verktøy og for at studenter og medarbeidere sikres tilstrekkelig tilgang på IKT-ressurser, samt at bibliotektenestene er lett tilgjengelige og i samsvar med studienes faglige innhold og behov.

Kvalitetsutvalget skal koordinere arbeidet med kvalitetsstyring når det gjelder prosesser som har betydning for studiekvalitet og læringsmiljø. Dette omfatter oppfølging og koordinering av kvalitetsarbeidet, foreslå og iverksette oppfølgingstiltak, utarbeide tiltaksplan, behandle rapporter fra kvalitetsarbeidet og koordinere arbeidet med årsrapporten. Kvalitetsutvalget rapporterer

løpende til direktør, men kan også velge å rapportere direkte til høgskolestyret. I utvalget sitter en instituttleder, studiesjefen, to seksjonsledere – en fra hvert institutt, en administrativt ansatt og to studenter.

Læringsmiljøutvalget skal være en aktiv pådriver og bidragsyter til at bestemmelsene vedrørende det fysiske og psykososiale læringsmiljøet blir gjennomført. I utvalget sitter hovedverneombud, en faglig representant, en representant fra administrative stillinger og tre studenter. Studentsamskipnaden og Statsbygg har begge en observatør med tale- og forslagsrett og FFO Troms deltar ved behandling av saker som berører funksjonshemmede studenter.

Studiekvalitetsutvalget godkjenner nye utdanninger på bachelor- og videreutdanningsnivå etter at disse er anbefalt av instituttstyret, og er rådgivende når styret selv fatter vedtak. I utvalget sitter en seksjonsleder fra hvert institutt, en faglig og en administrativt ansatt og to studentrepresentanter. Studiesjefen innstiller til utvalget og kvalitetskoordinator er sekretær.

Studentparlamentet følger opp og ivaretar studentpolitikken ved høgskolen. Det skal regelmessig gjennomføres samarbeidsmøter mellom høgskolens øverste ledelse og representanter fra studentparlamentet. Informasjon om kvalitetssystemet skal inngå som et viktig element i studentparlamentets kurs for tillitsvalgte studenter.

Studentsamskipnaden i Harstad bidrar i læringsmiljøarbeidet ved å gi velferdsordninger til studentene og deltar i læringsmiljøutvalget.

Den enkelte medarbeider skal bidra til å opprettholde et levende kvalitetssystem gjennom sitt engasjement og deltakelse. Faglærere samarbeider med tillitsvalgte studenter blant annet gjennom klassens time og studentevalueringer.

Studentene har et selvstendig ansvar for egen læring, herunder å delta i kurs- og programevaluering, studenttilfredshetsundersøkelser, studentdemokratiet og øvrige aktiviteter i tilknytning til forbedring av studiekvalitet og læringsmiljø.

Informasjonsinnhenting og rapportering

Årlig rapport om studiekvalitet og læringsmiljø legges fram for høgskolestyret i februar og skal gi en helhetlig og overordnet vurdering av studiekvaliteten ved høgskolen. Rapporten skal inneholde aggregert informasjon og ledelsens vurderinger. For hvert kvalitetsområde beskrives: Mål, rutiner og gjennomførte aktiviteter, erfaringer og utvikling siste år, vurdering av måloppnåelse med inkludert resultatindikatorer, utfordringer og planlagte tiltak kommende år. Rapporten skal også inneholde vurdering av relevans basert på kvantitative data. I rapporten er det lenke til underlagsmaterialet.

Årlig rapport fra kandidatundersøkelse skal omfatte kandidatenes synspunkter på hva som var bra og hva som kan forbedres ved studieprogrammet, oversikt over kandidatenes arbeidstilknytning, ideer om videreutdanning og synspunkter på arbeidsmarkedets kompetansebehov. Rapporten legges fram for høgskolestyret. Alle studieprogrammer finansiert over Kunnskapsdepartementets bevilgning skal evalueres i løpet av en 5-årsperiode.

Årlig rekrutteringsundersøkelse gjennomføres blant nye førsteårsstudenter, og informasjon om undersøkelsen skal legges på læringsplattformen. Rapporten framlegges for kvalitetsutvalget, som skal koordinere videre oppfølging. Deretter sendes rapport med analyse til læringsmiljøutvalget, studieutvalget og instituttene. Studentene skal få tilbakemelding om resultat, viktige funn og eventuell videre oppfølging. Rapporten inngår i grunnlagsmaterialet for årsrapporten til styret.

Rapport fra utvalg: Styret får årlig rapporter fra kvalitetsutvalget, læringsmiljøutvalget, studiekvalitetsutvalget og klagenemnda.

Instituttets årsrapport om studiekvalitet og læringsmiljø: Rapporten skal redegjøre for forbedringstiltak som er gjennomført siste studieår, sammendrag fra studieprogramevalueringer, kommentarer til aktuelle resultatindikatorer, vurderinger av rekruttering og inntakskvalitet, oppstartskvalitet, program- og studiekvalitet, resultat- og relevansskvalitet og fysisk og psykososialt læringsmiljø. I siste kapittel skal det gis en vurdering av instituttets hovedutfordringer og planlagte tiltak for kommende studieår.

Seksjonens årsrapport om studiekvalitet og læringsmiljø skal utarbeides på grunnlag av tilbakemeldinger fra studenter, ansatte og eksterne sensorer. Rapporten skal følge samme mal som instituttrapportene.

Evalueringsprogram: Høgskolens bachelorprogrammer skal evalueres minst hvert sjetten år. Instituttleder avgjør når øvrige studieprogrammer skal evalueres. Evalueringene skal gjennomføres av en arbeidsgruppe som skal bestå av fagpersoner, studenter og eksterne representanter fra fagmiljøet. Arbeidsgruppen beslutter hvilken informasjon som skal innhentes. Evalueringen skal resultere i en tiltaksplan.

Studentevalueringer skal omfatte evaluering av den pedagogiske virksomheten i hvert studentkull. Kullkoordinator skal oppsummere emneevalueringer i rapport til seksjonsleder med følgende mal: Underskrevet bekreftelse av at lærergruppen ved det aktuelle kullet har praktisert studentevaluering påført studieår og semester, beskrivelse av hvordan evalueringen har foregått, hvor hyppig det har vært gjennomført evalueringer siste semester og hvilke konsekvenser evalueringen(e) siste semester har medført.

Erfaringsmelding/forbedringsforslag: Alle studenter og medarbeidere inviteres via nettsidene til å si fra om forhold som ønskes fulgt opp. Kvalitetskoordinator registrerer meldingene og overfører dem for videre saksbehandling til leder med ansvar for det aktuelle området. Melder skal få tilbakemelding innen tre uker.

3 Komiteens vurdering av høgskolens bruk og nytte av kvalitetssikringssystemet

Høgskolens system for kvalitetssikring av utdanningen ble første gang evaluert og godkjent i 2007. I sin rapport anbefalte den sakkyndige komiteen høgskolen å

- utvikle et mer samordnet og ensartet system for emne-evalueringer,
- trekke med studenter i utvikling av planer for fag, emner og studier i større grad og
- lette tilgjengeligheten av årsrapportens viktigste fakta og anbefalinger for ansatte, studenter og allmennhet.

Siden den gang har høgskolen utviklet og prøvd ut et nytt, felles system for studentevalueringer som skal implementeres i hele organisasjonen fra høsten 2013. Komiteen mener at høgskolens årsrapport og faktagrunnlag i dag er enkelt tilgjengelig på høgskolens nettsider.

Høgskoleledelsen har i sitt skriv om status og utfordringer framhevet følgende områder som høgskolen vil ha fokus på: implementering av nytt system for emneevalueringer, kvalitetssikring av praksis, sikre kvaliteten på desentraliserte studier ved økt fleksibilisering og tilrettelegging av god utdanningsledelse. Høgskolen har også arbeidet særskilt med kvalitetssikring av praksis i helse- og sosialfagene i perioden 2009 – 2010. Flere NOKUT-evalueringer har påpekt at kvalitetssikring av studentenes praksis kan by på utfordringer. Komiteen har derfor valgt å se nærmere på kvalitetssikring av utdanninger med stort innslag av praksis. Bachelorutdanningen i sykepleie – hvor praksisstudiene utgjør 50 prosent av utdanningen – er anvendt som eksempel. Komiteen håper at vurderingene med utgangspunkt i sykepleiestudiet kan ha overføringsverdi til andre studier ved høgskolen som har vesentlig innslag av praksis.

Hvordan informasjon som framskaffes gjennom kvalitetssikringssystemet blir analysert og gir resultater i form av tiltak og ressursmessige prioriteringer, er sentralt for at kvalitetssikringssystemet fungerer effektivt og er til nytte for institusjonen. Komiteen har derfor også valgt å gi denne delen av kvalitetsarbeidet en nærmere vurdering.

3.1 Kvalitetssikring av en utdanning med omfattende praksisstudier

Sykepleieutdanningen i Norge reguleres av forskrift til rammeplan for sykepleieutdanning, universitets- og høyskoleloven, helsepersonell-loven, forskrift om vurdering og en fagplan som er utarbeidet av den enkelte høgskole på bakgrunn av rammeplanen. Komiteen oppfatter høgskolens beskrivelse av studiet gjennom fagplan og praksishefter som klar og oversiktlig. Studentene komiteen intervjuet, oppfattet disse dokumentene som tydelige og var godt kjent med mål og arbeidskrav for praksisperiodene.

Etter komiteens mening har høgskolen gode beskrivelser av ansvar og oppgavedeling internt på høgskolen og i praksisfeltet. Høgskolen har inngått samarbeidsavtaler med praksisstedene og har opprettet tre praksisråd som tilsammen omfatter flertallet av praksissteder. I praksisrådet møter representanter fra praksisfeltet, praksiskoordinator for det aktuelle instituttet ved høgskolen, aktuelle seksjonsledere og to tillitsvalgte studenter. Komiteen fikk inntrykk av at praksisrådene fungerer som informasjonskanal, blant annet om forelesninger og veiledning. Praksisrådene fordeler også honorarmidler¹ til ulike tiltak. Høgskolen tilbyr kurs til alle som vil veilede studenter i praksis. De

¹ Honorarmidlene er p.t. kr 200 per student per uke. De skal gå til å skape god kvalitet i studentenes praksis og ikke brukes til lokaler eller utstyr.

representanter fra praksisfeltet komiteen traff, var godt fornøyd med kurs og tilbud om forelesninger og høgskolens organisering av praksis.

Komiteen har også merket seg at det fra sykehusets side er satt av betydelige ressurser til oppfølging av studentenes praksis gjennom at to praksisveiledere har fått avsatt 50 prosent av sine stillinger til denne funksjonen. Praksisveilederne mente at de midlene høgskolen betaler for å ha studenter i praksis, er viktige for å kunne avsette en slik tidsressurs. Komiteen fikk høre at det i kommunehelsetjenesten ville være vanskelig å ha en fast person i hver enkelt institusjon som over tid har ansvar for studentene. Ansvar for en studentgruppe må gjerne tildeles den som er minst belastet i forhold til andre oppgaver, samtidig som mange personer bidrar i å veilede studentene i praksis.

Komiteen har oppfattet at enkelte praksissteder har vært for dårlig forberedt på å ta imot studentene og har gitt studentene lite oppfølging i en travel hverdag. Høgskolen presiserte at praksisplassene skal være gode læringsarenaer, og har skiftet praksisplass for studenter etter klager. Høgskolen har som rutine at studentene ikke skal ha praksis på tidligere eller nåværende arbeidssted. For en del studenter, særlig studenter med små barn, var lang avstand til praksisstedet et problem. For deltidsstudentene kan det være problematisk at praksisperioder må gjennomføres på fulltid. Det er viktig at høgskolen gir studentene tydelig informasjon om betingelser for gjennomføring av praksisstudiene før de begynner studiet.

Komiteen har merket seg at høgskolens ansatte legger ned mye tid på å reise ut og ha ukentlige samtaler med studenter og veiledere på de ulike praksisstedene. Høgskolen anser dette som viktig for å bidra til studentenes refleksjon over praksiserfaringene, og for å sikre at praksisen blir FoU-basert. Komiteens inntrykk var at dette i hovedsak fungerte godt.

Studentene opplevde noen ganger at de fikk ulik informasjon fra praksisstedets veiledere og høgskolens faglærere. De mente at høgskolens lærere ikke alltid var oppdatert på endringer i praksisfeltet. Etter komiteens mening kan høgskolen vurdere å trekke representanter fra praksisfeltet inn i undervisningen i større grad. Studentene opplevde at de forskjellige praksisstedene stiller ulike krav til studentenes føring av logg – enkelte steder krevdes en utførlig faglig logg, mens det andre steder ble akseptert å nedtegne daglige erfaringer. Etter komiteens mening bør høgskolen gi føringer for hvilke krav som skal gjelde, slik at praksisstedene har ens praksis.

Komiteen mener at kvalitetssikringssystemet har tilfredsstillende rutiner for å hente inn informasjon fra praksisstedene. Både praksisstedene og studentene vurderer praksisperiodene. Det er utarbeidet skjemaer for evalueringer og angitt når evalueringer skal foretas. Skjemaene har fokus på oppnådd læringsutbytte. Det er også mye løpende kontakt mellom høgskolen og praksisstedene.

Representantene fra praksisfeltet fortalte at kontaktsykepleierne opplever det som belastende å stryke studenter i praksis, og en del ansatte har vegret seg for veilederansvar på grunn av dette. De ønsket at høgskolen kommer tidligere inn i slike saker, men framholdt at høgskolen stiller opp når praksisstedet tar kontakt. Komiteen anser det som viktig at høgskolen gir praksisstedene god orientering og støtte i slike saker. Høgskolen har rutiner for at studenter som sliter får tilbud om individuelle samtaler, men studentene benytter ikke alltid dette tilbudet.

Komiteen er gjort kjent med at det i et par studentkull har vært en opp mot 50 prosent stryk i en av praksisperiodene. Høgskolen har gjennomført et pedagogisk prosjekt for de aktuelle teoretiske emnene som kommer forut for den aktuelle praksisperioden, og tiltakene synes å gi resultater. Fra 2009 ble det opprettet et læringscenter med «elektronisk pasient», men denne trenger for tiden reparasjon som er bestilt hos leverandør. Studentene savnet denne typen praktisk trening, og flere anså undervisningen som for teoretisk orientert. Representantene fra praksisfeltet understreket at studentene må ha nødvendige forkunnskaper før de kommer ut i praksis, og de må være motivert for sykepleieryrket. De anbefalte høgskolen å innføre obligatorisk undervisning i aktuelle emner som leder opp mot praksis. I fagplanen er det satt krav til oppmøte i praksisteoretiske emner, i fellesundervisning med andre sosial- og helsefaglige utdanninger og i selve praksisperiodene. Komiteen mener høgskolen bør vurdere om flere emner bør ha obligatorisk oppmøte, samt om flere studenter bør veiledes ut av studiet. Høgskolen bør også føre statistikk over studenter som veiledes ut av studiene.

Studentene anså sykehuspraksisen som den mest krevende praksisperioden, og mente at den burde legges til tredje studieår. Representantene fra praksisfeltet påpekte at dette ville innebære en risiko for at studentene stryker på et svært sent tidspunkt i studieløpet. Komiteen anbefaler at høgskolen vurderer hvorvidt det er behov for justeringer.

Komiteen fikk også høre om tilfeller der studenter følte seg dårlig integrert og lite ivaretatt på praksisstedet. Høgskolen har tatt dette opp med praksisstedet som har gjennomført tiltak for å bedre situasjonen. Studentene rapporterer nå at de er godt integrert og trives i praksisen.

Komiteen finner det dokumentert at kvalitetssikringssystemet har fanget opp de ovennevnte problemene, blant annet gjennom erfaringsmeldinger og tillitsvalgte studenter. Komiteen ser at dette har vært rapportert og behandlet på seksjons- og instituttnivå, samt i kvalitetsutvalget og læringsmiljøutvalget. Problemene har også resultert i prioriteringer og tiltak både på høgskolen og ved praksisstedene.

Komiteen mener at høgskolens system for å kvalitetssikre praksis har mange gode rutiner og gode muligheter til å melde fra om problemer fra studentenes og fra praksisstedenes side. Komiteen ser at aktuelle problemer knyttet til praksis er rapportert i årsrapporten fra instituttet, har vært drøftet i kvalitetsutvalget og nevnes kort i årsrapporten til høgskolestyret. Omtalen i rapporter er imidlertid meget kort og summarisk. Etter komiteens mening burde årsrapporten mye tydeligere beskrevet problemer og tiltak når strykprosenten er så høy som i det omtalte tilfellet. Eksemplene viser imidlertid at systemet fanger opp kvalitetssvikt, og at høgskolen iverksetter tiltak. Komiteen har merket seg at tiltakene skal evalueres, og at foreløpige resultater tyder på positiv effekt.

3.2 Høgskolens oppfølging av informasjon fra kvalitetssystemet

Komiteen mener at høgskolens kvalitetshåndbok på en god måte beskriver innhenting av informasjon og høgskolens rutiner for videre oppfølging av denne. Ansvar, funksjoner og arenaer som for medvirkning fra ansatte og studenter framkommer tydelig.

Kvalitetssikringssystemet er omfattende. Høgskolen innhenter informasjon fra mange ulike kilder og informasjonen analyseres i ulike utvalg som foreslår tiltak. Det blir laget rapporter og fattet beslutninger på alle nivåer i organisasjonen. For personer som ikke er direkte involvert i utvalg eller lederfunksjoner, kan systemet framstå som relativt komplekst. Samtalene under institusjonsbesøket tydet på at systemet virket noe abstrakt både for ansatte og studenter. Etter komiteens mening bør høgskolen prioritere å gi opplæring i bruk av kvalitetssikringssystemet til ansatte og studenter. Studentorganisasjonen har holdt kurs for tillitsvalgte studenter. Dette er selvsagt svært positivt. Komiteen vil likevel understreke høgskolens eget ansvar for at studenter som påtar seg verv i kvalitetsarbeidet, får god opplæring i systemet og sin egen rolle. Sammen med studentorganisasjonen bør høgskolen også finne tiltak for å motivere til økt studentdeltakelse i kvalitetsarbeidet.

Studentene komiteen traff, kjente godt til ordningen med erfaringsmeldinger og syntes det var positivt at meldingstjenesten nå kunne benyttes anonymt. Komiteen har sett dokumentasjon på at meldingene følges opp gjennom tiltak og at dette rapporteres i kvalitetssystemet. Etter komiteens mening synes meldingstjenesten å fungere godt.

Komiteen fikk inntrykk av at ordningen med å ha tillitsvalgte studenter i hvert kull og avsatt tid for klassens time er godt innarbeidet. Ifølge studentene ble det imidlertid ikke alltid laget referater fra disse møtene. Faglærerne skal ha kontakt med tillitsvalgte studenter blant annet gjennom klassens time og i forbindelse med studentevalueringer. Høgskolen har koordinatører for hvert årskull studenter i de enkelte studiene. Disse er studentenes nærmeste kontaktperson, og kan tilby individuelle samtaler til studentene. Dette kvalitetsarbeidet nær studiene synes å være organisert og satt i system. Institusjonsbesøket tydet imidlertid på at studentene ofte tok direkte kontakt med enkelte lærere, og lærerne hadde en holdning med «åpen dør» for studentene. Slike uformelle henvendelser kan nok bidra til å løse enkle dagligdagse problemer, men blir imidlertid sjelden dokumentert. Dersom viktige problemstillinger, diskusjoner og tiltak unndras det formelle kvalitetsarbeidet, vil dette gi lite rom for læring i organisasjonen og kan også undergrave systemet. Komiteen understreker viktigheten av å dokumentere kvalitetsarbeidet på alle nivåer.

Høgskolens kvalitetssikringssystem åpner for at seksjonene selv kan velge egnede metoder for evaluering av emner, samtidig som bruk av både muntlige og skriftlige metoder anbefales. Metodene skal inkludere møteplasser mellom studenter og lærere. Håndboken krever også at studenttillitsvalgte skal involveres ved analyse og oppfølging av innspill fra evalueringene, og studentene skal orienteres om hvilke endringer og forbedringsforslag evalueringene fører til. Komiteen fikk inntrykk av at lav svarprosent på skriftlige evalueringer var et problem, særlig på Institutt for økonomi og samfunnsfag. I tillegg fantes skjvhet i svarene, med klar overvekt av svar fra de mest fornøyde og de minst fornøyde studentene. Disse forholdene gjorde det vanskelig å vurdere hvorvidt tiltak skulle settes inn. En del lærere foretrakk informasjon som framkom i samtaler med klasses tillitsvalgte. På Institutt for helsefag delte lærerne ofte ut skriftlige evalueringer i undervisningssituasjonen. Dette bedrer svarprosentene, men øker etterarbeidet ved evalueringer. Studentene mente at ikke alle lærerne gjennomførte evalueringer, og de ønsket evalueringssopplegg som i større grad sikrer anonymitet.

Gjennom høgskolens nye felles opplegg for skriftlig elektronisk evaluering vil spørsmålene fokusere på læringsprosessene i større grad enn tidligere. Gjennom dette systemet skal høgskolen måle faktorer som god undervisning, klare mål, generelle ferdigheter, arbeidsbyrde, vurderingsformer og studentenes autonomi. Høgskolen har oppsummert at resultatene fra prøveprosjektet er positive, og vil innføre dette evalueringsopplegget i full skala fra høsten 2013.

I henhold til kvalitetssikringssystemet skal studentene få tilbakemelding om resultatene av evalueringene og eventuelle oppfølgingstiltak. Studentene mente at det var svært ulik praksis blant lærerne; enkelte lærere informerte på en god måte i klassens time, andre la resultatene i fronter og noen ga ikke tilbakemeldinger. Komiteen vil understreke at tydelige tilbakemeldinger er viktige for å motivere studentene til å delta i evalueringer.

Komiteen mener at høgskolen har et system som sikrer at informasjon fra studentevalueringer bringes videre i kvalitetssikringssystemet. Kullkoordinatorene oppsummerer evalueringene som er gjennomført og rapporterer til seksjonsleder. Det skal også sendes rapport til kvalitetsutvalget om gjennomføring og form på evalueringene. Rapportene fra seksjonsnivået viser at aktuelle problemer er tatt tak i, og at tiltak er blitt iverksatt. Rapportene er imidlertid svært forskjellige i form og grundighet. Høgskolen har selv sagt at dette vanskeliggjør samlede analyser på instituttnivået.

Høgskolen har brukt eksterne sensorer ved eksamen i alle emner på Institutt for økonomi og samfunnsfag og vel 90 prosent av emne-eksamener ved Institutt for helse og sosialfag. Fra våren 2013 skal det være ekstern sensor ved eksamen i alle emner. Seksjonslederne skal innhente rapporter fra eksterne sensorer. Sensor skal vurdere eksamensoppgavenes innhold og nivå i forhold til mål i fag-/studieplan, vurderingsordningene, besvarelsenes faglige nivå i forhold til mål og kriterier, gi eventuelle merknader om gjennomføring av eksamen, sensurering med mer. Komiteen mener at høgskolen har et godt system for å innhente eksterne sensorers vurdering og synes å gjøre aktiv bruk av sensorrapportene.

Komiteen finner det dokumentert at høgskolen har et system for å evaluere hele studieprogrammer. Det er gjennomført ni slike evalueringer ved utgangen av 2012. Instituttlederne har ansvar for at evalueringene gjennomføres, mens de utføres av arbeidsgrupper med fagpersoner, studenter og eksterne representanter fra fagmiljøet. Arbeidsgruppen skal levere en rapport med forslag til tiltak som kan inkludere endringer i fag- eller studieplan. Rapporten skal behandles i instituttstyret. Komiteen har også merket seg at gjennomførte evalueringer skal omtales både i seksjonenes og instituttenes årsplaner.

Høgskolen har dokumentert at det lages årsrapporter på alle nivåer i organisasjonen. Komiteen mener høgskolen har laget gode maler for disse rapportene. Etter komiteens mening tyder rapportene fra seksjons- og instituttnivå på et aktivt kvalitetsarbeid som dokumenteres i kvalitetssikringssystemet. Rapportene viser til både igangsatte tiltak og forslag til nye tiltak. Imidlertid kan rapportene bli litt for summariske og ville tjent på mer utførlige analyser.

Høgskolen har satt i system at det blir gjennomført en årlig rekrutteringsundersøkelse blant førsteårsstudenter. Læringsmiljøutvalget, studieutvalget og instituttene får rapport fra denne undersøkelsen og skal vurdere behov for tiltak. Høgskolen gjennomfører også en årlig

studenttilfredshetsundersøkelse med vurdering av høgskolens sosiale, faglige, administrative og fysiske miljø. Rapporten sendes læringsmiljøutvalget, og høgskolestyret skal bli orientert om hovedfunn i undersøkelsen. Vesentlige funn skal omtales i årsrapporten med beskrivelse av gjennomførte og planlagte tiltak. Komiteen har merket seg at høgskolen har planer om å gjennomføre årlige kandidatundersøkelser av ett studieprogram, og at alle studieprogram skal ha kandidatundersøkelse hvert femte år.

Flere undersøkelser gjennomføres av eksterne konsulentfirmaer. På den ene siden sikrer dette studentene anonymitet, og høgskolen får et eksternt blikk på analysene. Høgskolens interne utvalg gir sine innspill med utgangspunkt i analyse utført av eksterne konsulenter. På den andre siden er det viktig at foreslåtte tiltak er vurdert i forhold til ressursituasjonen og viktige interne forhold, som for eksempel frafall og læringsmiljø. Komiteen mener derfor at høgskolen bør vurdere å utføre mer av analysearbeidet internt.

Årsrapporten til høgskolestyret har et sammendrag som inneholder vurdering av utviklingen siste år sett i forhold til høgskolens styringsparametre for studiekvalitet og læringsmiljø, vurdering av måloppnåelse for de enkelte kvalitetsområdene, framheving av de største utfordringene for høgskolen og overordnede prioriteringer framover. Deretter behandler rapporten mål, rutiner, gjennomførte aktiviteter, erfaringer og utvikling siste år, vurdering av måloppnåelse – inkludert resultatindikatorer, utfordringer og planlagte tiltak kommende år for hvert kvalitetsområde. I teksten omtales også erfaringer og utvikling siste år generelt og for de to instituttene separat. Rapporten skal også inneholde en årlig vurdering av relevans basert på kvantitative data. Rapporten har en gjennomgang av aktuelle undersøkelser og statistikk, og hvert kapittel avsluttes med utfordringer og planlagte tiltak. Sist i rapporten er det lenker til rapporter på institutt- og seksjonsnivå og rapporter fra undersøkelser og utvalg.

Komiteen mener at sammendraget i årsrapportene fungerer godt til å gi et raskt bilde av hovedutfordringer og forslag til tiltak, samtidig som det gis noe mer utdypende tekst om de enkelte kvalitetsområdene. Det er også positivt at erfaringer fra igangsatte tiltak gjennomgås og at forslag til nye tiltak framkommer tydelig. Imidlertid savner komiteen noe grundigere analyser, særlig når det gjelder utfordringer og tiltak på instituttnivået. Enkelte ganger er disse tekstene svært summariske og rene gjentakelser fra foregående årsrapport.

Samlet sett mener komiteen at høgskolen samler inn mye adekvat informasjon om kvalitet i studier og læringsmiljø. Høgskolen utarbeider rapporter fra kvalitetsarbeidet som drøfter erfaringer fra igangsatte tiltak og har oversikt over planlagte tiltak på alle nivåer i organisasjonen. Når den planlagte kandidatundersøkelsen også er på plass, vil høgskolen etter komiteens mening ha et godt system for å innhente informasjon og rapportere denne videre til aktuelle fora.

Ansatte og studenter har mulighet for medvirkning i kvalitetsarbeidet, blant annet gjennom deltakelse i ulike utvalg, råd og styrever. Det er eksterne interessenter i praksisrådene, instituttstyrene og høgskolestyret. Høgskolen har dokumentert at det er aktivitet utvalg og styrever, og at disse fremmer forslag til tiltak og prioriteringer. Komiteen anser det som positivt at institusjonens årsrapport om studiekvalitet- og læringsmiljø blir behandlet av læringsmiljøutvalget og kvalitetsutvalget i fellesskap før den går til høgskolestyret. Komiteen mener også at høgskolen har et

godt system med faste møter mellom tillitsvalgte studenter og henholdsvis instituttledere og rektor/direktør. Gjennom faglig lederforum har rektor månedlige møter med instituttledere og seksjonsledere.

Flertallet av studenter og ansatte imidlertid ikke direkte involvert i råd og utvalg. Komiteen fikk inntrykk av at systemet ble opplevd som noe abstrakt, og at både ansatte og studenter savnet tilbakemeldinger. Høgskolen har et relativt komplekst kvalitetssikringssystem med mange utvalg og flere informasjonssløyfer. For å øke interesse og deltakelse for kvalitetsarbeidet, er det viktig at studenter og ansatte får god opplæring i systemet, samt at det informeres aktivt om resultater og tiltak.

3.3 Samlet vurdering i lys av NOKUTs evalueringskriteriene

3.3.1 Stimulans til kvalitetsarbeid og kvalitetskultur

Komiteen har vurdert hvorvidt kvalitetssikringssystemet fremmer bred deltakelse i kvalitetsarbeidet blant ansatte og studenter og deres demokratiske organer, om det stimulerer til et kvalitetsarbeid som er preget av åpenhet, engasjement og forbedringsvilje, og om informasjon og vurderinger er dokumenterte og tilgjengelige.

Etter komiteens mening er systembeskrivelsen lett å finne fram i. Den har tydelig beskrivelse av ansvarsdeling og informasjons- og beslutningslinjer. Komiteen mener at informasjon fra kvalitetsarbeidet er lett tilgjengelig på høgskolens nettsider. Kvalitetsarbeidet ved høgskolen i Harstad er organisert slik at det gir mange arenaer for deltakelse for ansatte og studenter. De har medvirkning gjennom de tre viktige utvalgene i kvalitetsarbeidet: kvalitetsutvalg, studiekvalitetsutvalg og læringsmiljøutvalg, samt i instituttstyrene og i høgskolestyret. Høgskolen har systematisert hvilke typer informasjon og rapporter som skal behandles i de ulike utvalg og styrever. Imidlertid fikk komiteen inntrykk av at systemet ble opplevd som omfattende og komplekst av studenter og ansatte. Flere ansatte påpekte at de rapporterte oppover, men fikk lite informasjon tilbake.

Etter komiteens mening har høgskolen en jobb å gjøre med hensyn til å forankre systemet slik at det kan oppleves som et nyttig verktøy i organisasjonen. Komiteen vil råde høgskolen til å legge stor vekt på informasjon og opplæring i bruk av systemet. Høgskolen må også ta et ansvar for at studenter som påtar seg verv i kvalitetsarbeidet får tilfredsstillende opplæring i dette. Komiteen anser det som positivt at høgskolen har systematisert kontakt mellom ledelse og tillitsvalgte studenter på både institusjons- og instituttnivå. Tilsvarende kan det månedlige ledelsesforumet være et viktig redskap for å forankre systemet og bringe informasjon nedover i organisasjonen. Det er også viktig å sikre at studentene får tilbakemelding etter evalueringer.

Høgskolen har i en periode vært uten kvalitetskoordinator, og oppsummerer selv at dette minsket institusjonens fokus på å oppdatere og utvikle systemet. De tillitsvalgte studentene mente at kvalitetskoordinator var viktig for å få informasjon og få rask oppfølging av blant annet erfaringsmeldinger. Høgskolen har nå gjeninnført denne stillingen.

Tillitsvalgte studenter synes å være godt integrert i systemet, men særlig det ene instituttet sliter med lav studentdeltakelse i studentevalueringer. Komiteen fikk inntrykk av at mange studenter valgte å ta opp forhold med enkelte personer i lærerstaben, og at fagmiljøene la vekt på å ha en «åpen dør»-innstilling overfor studentene. Komiteen vil understreke betydningen av et systematisk og dokumentert kvalitetsarbeid. Komiteen anbefaler at høgskolen sammen med studentorganisasjonen legger vekt på å motivere studenter til økt deltakelse – ikke minst i det nye felles evalueringssopplegget som høgskolen vil innføre.

3.3.2 Mål, plan og ledelsesforankring

Komiteen har vurdert hvorvidt kvalitetssikringssystemet er beskrevet slik at det angir de målsettinger, prosesser, aktører og fora som inngår, om det er forankret i ledelsen og besluttede organ på de ulike nivåer, om arbeids- og ansvarsfordeling i kvalitetsarbeidet er fastsatt, og om selve kvalitetssikringssystemet gjøres til gjenstand for jevnlig evaluering og utvikling med sikte på institusjonens eget behov.

Komiteen mener at høgskolens nettbaserte kvalitetshåndbok på en god måte beskriver målsetninger, prosesser, aktører og fora som inngår i systemet. Høgskolestyret fastsetter resultatmål. Høgskolestyret får rapport om måloppnåelse blant annet gjennom årsrapport om studiekvalitet og læringsmiljø. Det er også lett å finne fram til rapporter som er utarbeidet i kvalitetsarbeidet. Kvalitetsrapportene fra alle nivåer i organisasjonen drøfter erfaringer og tiltak i forhold til aktuelle kvalitetsmål.

Etter komiteens vurdering synes kvalitetssikringssystemet å være godt forankret i institusjonsledelsen. Høgskolen har dokumentert at det rapporteres oppover i systemet. I det innledende besøket med toppledelsen og instituttlederne fikk komiteen inntrykk av at systemet var godt forstått og forankret. Komiteens inntrykk er at informasjonssløfene nedover i organisasjonen ikke er like tydelige, og at systemet som helhet ikke er like godt forstått og forankret blant ansatte og studenter.

Institusjonsbesøkene tyder på at det foregår et aktivt, men til dels uformelt, kvalitetsarbeid i fagmiljøene, og at det er stor lydhørhet overfor studentene. Det er viktig at kvalitetsarbeidet dokumenteres og føres inn i relevante fora og rapporter i kvalitetssikringssystemet.

Høgskolen har et relativt omfattende og komplekst system. Ledere på alle nivåer har et særskilt ansvar i kvalitetsarbeidet. Høgskolen må derfor sørge for disse har grundig kjennskap til hele systemet, og at vedtak om prioriteringer og tiltak aktivt informeres nedover.

Høgskolen har dokumentert at systemet har vært gjenstand for vurdering og justeringer. Høgskolen fastslår at det i en periode uten en kvalitetskoordinator var mindre fokus på videreutvikling av selve kvalitetssikringssystemet, og har valgt å gjeninnføre stillingen. Komiteen har registrert at det har vært mye arbeid med å utvikle systemet den senere tid, blant annet videreutvikling av meldingstjenesten, nytt opplegg for studentevalueringer og planer om å innføre kandidatundersøkelse.

3.3.3 Innhenting av dokumentert informasjon om kvalitet i studiene

Komiteen har vurdert hvorvidt sikring og vurdering i hvert enkelt igangsatt studium bygger på informasjon som innhentes systematisk og fra flere kilder, og om systemet har særskilte prosesser for å kvalitetssikre oppretting av nye studier.

Høgskolen innhenter sensorrapporter og tilbakemeldinger fra praksisfeltet. Den anvender nøkkeltall og evaluerer både emner og hele studieprogrammer. Det har vært relativt lave svarprosenten i emneevalueringer på det ene instituttet. Komiteen anbefaler at høgskolen i samarbeid med studentorganisasjonen finner tiltak for å motivere studentene til å delta i evalueringer. Bachelorprogrammene skal gjennomgå helhetlig evaluering hvert sjette år, og komiteen har fått dokumentert at dette er satt i system. Høgskolen har årlig en rekrutteringsundersøkelse og en studietilfredshetsundersøkelse. Komiteen finner det dokumentert at Høgskolen i Harstad systematisk innhenter informasjon om kvaliteten i utdanningene. Høgskolens planer om kandidatundersøkelser vil etter komiteens mening styrke informasjonsgrunlaget ytterligere.

Høgskolen har fastsatt prosedyrer for opprettelse og endring av fag- og studieplaner. Det er utarbeidet rutiner som beskriver hvordan forslag til nye studier skal beskrives og vurderes. Forslag til fag- eller studieplan skal sendes på høring til relevante instanser. Instituttstyrene og studiekvalitetsutvalget har viktige roller i vurderingen av nye studieprogrammer. Nye studier over 30 studiepoeng skal godkjennes av høgskolestyret. Etter komiteens mening har høgskolen tilfredsstillende rutiner for å kvalitetssikre oppretting av nye studier.

3.3.4 Analyse, vurdering og rapportering

Komiteen har vurdert hvorvidt den informasjon som systemet genererer analyseres, vurderes og framstilles for ansvarlige fora og ledelsesnivå.

Emneevalueringene har til nå vært ulikt organisert med bruk av både muntlige og skriftlige evalueringer. Høgskolen har satt i system at kullkoordinatorene samler disse og oppsummerer til seksjonslederne. Høgskolen konkluderer selv med at de ulike formatene på emneevalueringene har gitt problemer med hensyn til å utarbeide gode samlede analyser. Høgskolen forventer at det nye evalueringsopplegget med større fokus på læringsprosessen vil bedre studentenes oppslutning om evalueringene, og lette arbeidet med å analysere dataene.

Komiteen mener at systemet sikrer medvirkning fra ansatte og studenter gjennom muligheten til å foreslå tiltak og prioriteringer gjennom ulike utvalg, styrer og råd. Komiteen mener at høgskolen bør vurdere å gjøre mer av analysearbeidet selv når undersøkelser gjennomføres av eksterne firmaer.

Høgskolen har satt i system at informasjon fra kvalitetsarbeidet rapporteres videre i organisasjonen. Det lages årsrapporter med analyser og forslag til tiltak på seksjonsnivå, instituttnivå og institusjonsnivå. Komiteen ser det som positivt at rapportene drøfter måloppnåelse og har forslag til tiltak, samt at igangsatte tiltak vurderes. Årsrapportene, særlig årsrapporten til styret, bør ha grundigere analyser av utfordringer og tiltak. For at styret skal få et bedre grunnlag for prioriteringer og vurdering av tiltak, også i forhold til de to instituttene, bør høgskolen derfor aggregere mer informasjonen fra instituttene og drøfte denne mer utførlig i årsrapportene. Under

institusjonsbesøket hørte komiteen også om eksempler på relativt store problemer som ikke kommer tydelig fram i årsrapportene. I tillegg synes det å forekomme mange henvendelser og lokalt kvalitetsarbeid som ikke rapporteres inn i kvalitetssikringssystemet. Komiteen er derfor noe usikker på hvorvidt viktige problemer alltid når fram til ledelsen og styret.

3.3.5 Bruk av kunnskap til kvalitetsforbedring

Komiteen har vurdert hvorvidt tiltak for forbedringer vurderes og iverksettes på grunnlag av de kvalitetsanalysene som gjøres. Dette gjelder både tiltak i tilfeller av svikt i forhold til akkrediteringskravene, og tiltak for å videreutvikle studiekvaliteten.

Komiteen mener høgskolen har dokumentert at kvalitetssikringssystemet kan fange opp indikasjoner på kvalitetssvikt. Komiteen har sett eksempler på at informasjon fra ulike kilder blir drøftet i kvalitetsutvalget eller læringsmiljøutvalget, og det foregår systematisk rapportering oppover i organisasjonen. Årsrapportene på alle nivåer i organisasjonen har fokus på å vurdere igangsatte tiltak og å vurdere behovet for nye tiltak. Imidlertid har komiteen også hørt eksempler på at det har tatt lang tid å få tiltak i gang.

Komiteen har også merket seg at systemet er relativt komplekst med mange fora og utvalg som behandler informasjon fra kvalitetssikringssystemet. Dersom systemet oppleves som vanskelig å finne fram i, kan det lett utvikle seg mer uformelle løsninger på siden av kvalitetssikringssystemet. Høgskolen bør motivere studentene til å bruke det formelle systemet i større grad, og bør prioritere informasjon og opplæring i systemet for både studenter og ansatte, inklusive ledere.

4 Konklusjon

Samlet sett mener komiteen at Høgskolen i Harstad har et system for kvalitetssikring av utdanningen som er i aktiv bruk. Kvalitetssikringssystemet omfatter all utdanningsvirksomhet, inklusive praksisstudier. Høgskolen har aktiv kontakt med praksisfeltet, og har styrer med ekstern deltakelse både på institutt- og institusjonsnivå. Instituttstyrene har en viktig rolle ved endring og oppretting av studier.

Høgskolen samler inn mye dokumentasjon om studiekvalitet og læringsmiljø. Det er omfattende bruk av ekstern sensurering på begge instituttene og systematisk bruk av sensorrapporter. Høgskolen har satt evaluering av hele studieprogrammer i system, og har medvirkning fra egne fagmiljøer, studenter og eksterne fagmiljøer i disse. De planlagte årlige kandidatundersøkelsene vil ytterligere styrke informasjonsgrunnlaget.

Etter komiteens vurdering er systemet egnet til å sikre kontinuerlig forbedring. Det er systematisk gjennomgang og vurdering av igangsatte tiltak og forslag til nye tiltak i høgskolens kvalitetsrapporter på alle nivåer i organisasjonen. Komiteen har imidlertid også sett eksempler på at viktige problemer er lite framtrødende i årsrapporten til høgskolestyret, og mener denne bør forbedres gjennom mer utførlig analyse av aggregert informasjon fra instituttnivå. Årsrapporten er tydelig på høgskolens

utfordringer knyttet til rekruttering og gjennomstrømming, og høgskolen har kontinuerlig fokus på tiltak som kan bedre dette. Høgskolen har også utfordringer knyttet til studentenes deltakelse i studentevalueringer, og vil innføre et nytt felles evalueringssopplegg med fokus på hele læringsprosessen. Høgskolen har foretatt enkelte justeringer i kvalitetssikringssystemet, og har nylig gjenopprettet stillingen som kvalitetskoordinator for å styrke arbeidet med å videreutvikle dette.

På bakgrunn av det ovenstående anbefaler komiteen at system for kvalitetssikring av utdanningen ved Høgskolen i Harstad godkjennes.

5 Komiteens råd om videreutvikling av kvalitetsarbeidet

Komiteen har følgende anbefalinger for den videre utviklingen av kvalitetssikringssystemet og kvalitetsarbeidet ved høgskolen:

Høgskolen bør sørge for at studenter og ansatte får god opplæring i kvalitetssikringssystemet. Høgskolen må også ta et selvstendig ansvar for at studenter som påtar seg verv i kvalitetsarbeidet får nødvendig opplæring.

Kompleksiteten i systemet tilsier at høgskolen også har en egen opplæring i bruk av systemet for ledere på alle nivåer i organisasjonen.

I samråd med studentorganisasjonen bør høgskolen finne tiltak for å motivere studentene til økt deltakelse i kvalitetsarbeidet. Dette gjelder både deltakelse i studentevalueringer og deltakelse gjennom verv i kvalitetsarbeidet.

Årsrapporten bør inneholde mer aggregert informasjon om utfordringer og behov for prioriteringer og tiltak på instituttnivå. Høgskolen bør også styrke informasjonen nedover i organisasjonen og tilbakemelding til studentene etter evalueringer.

6 Vedlegg

6.1 Dokumentasjon fra Høgskolen i Harstad

Dokumentasjon mottatt forut for innledende besøk

Ledelsens statusbeskrivelse

Beskrivelse av Høgskolen i Harstad

Presentasjon av system for kvalitetssikring

Håndbok for studiekvalitet og læringsmiljø

Strategiplan 2008 – 2012 og 2012 – 2016

Læringsmiljøundersøkelse 2012

Studiestartundersøkelse 2009, 2010, 2011 og 2012

Oppstartevaluering fra 2009, 2010, 2011 og 2012

Erfaringsmeldinger fra 2009, 2010, 2011 og 2012

Tilfredshetsundersøkelser fra 2009, 2010 og 2011

Årsrapport om studiekvalitet og læringsmiljø fra 2009, 2010 og 2011

Årsrapporter fra instituttene fra 2009, 2010 og 2011

Referater fra møter i læringsmiljøutvalget 2012

Referater fra møter i kvalitetsutvalget 2012

Studentevaluering av undervisning og læringsmiljø 2012

Dokumentasjonen inneholdt også lenker til beskrivelse av høgskolestyret, instituttstyrene, kvalitetsutvalget, læringsmiljøutvalget og studieutvalget.

Dokumentasjon mottatt forut for hovedbesøket

Følgebrev og innholdsoversikt

Fagplan og praksishefte

Praksisrapporter

Avtaler med praksissteder

Referat fra praksisrådet

Referat fra samarbeidsrådet

Notat vedrørende høgskolens oppfølging av informasjon fra kvalitetsarbeidet

Referat fra kvalitetsutvalget

Tabellarisk framstilling av oppfølging av tiltak

Dokumentasjon bestilt framlaqt til hovedbesøket

Studentevaluering av undervisning og læringsmiljø ved Høgskolen i Harstad

- En utprøving av spørreskjemaet: Erfaringer med studiet våren 2011 ved to bachelorutdanninger

Utviklingsevaluering for reiselivsstudiet, februar 2007

Dokumentasjon hentet ut fra systemet av NOKUT

Årsrapport fra Institutt for helse- og sosialfag 2012

Årsrapport fra Institutt for økonomi og samfunnsfag 2012

Dokumentasjon bedt om i ettertid

Eksempler på Kullkoordinators samlerapport fra studentevalueringer

Eksempler på seksjonsevalueringer fra begge institutt

6.2 Program for den sakkyndige komiteens hovedbesøk ved institusjonen

Torsdag 14. februar	
08.30 - 09.50	Komitémøte
09.50 - 10.40	6 studenter fra bachelorutdanninger innen økonomi og helsefag(ikke sykepleie) som studerer på heltid ved campus Harstad. To av studentene var klasse-/kulltillitsvalgte. De andre hadde ikke hadde tillitsverv i kvalitetsarbeidet.
11.00 - 11.50	4 lærere fra samme utdanninger som studentgruppen
12.10 - 12.50	Lunsj
13.00 - 13.50	4 studenter fra 2. og 3. år i Bachelor i sykepleie. 1 av studentene fulgte deltidsstudiet. To av studentene var klasse- eller kulltillitsvalgte. De andre hadde ikke hadde tillitsverv i kvalitetsarbeidet.
14.10 - 15.00	4 lærere fra Bachelor i sykepleie
16.10 - 17.00	2 praksisveiledere sykepleie
Fredag 15. februar	
09.00 - 10.00	Komitémøte
10.00 - 10.50	Møte med praksisrådet
11.10 - 12.00	Lunsj
12.10 - 13.00	Kvalitetsutvalget
13.00 - 14.45	Komitémøte
14.45 - 15.10	Tilbakemeldinger til ledelsen

6.3 Sakkyndig komité's mandat

MANDAT FOR SAKKYNDIGE KOMITEER VED EVALUERING AV INSTITUSJONENES KVALITETSSIKRINGSSYSTEM

Fastsatt av NOKUTs styre 5. mai 2003, revidert 17.12. 2008, tilpasset *Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning* av 1. februar 2010.

Den sakkyndige komiteen skal evaluere institusjonens system for kvalitetssikring av utdanningen, og vurdere om dette er tilfredsstillende i forhold til gjeldende forskrift og NOKUTs evalueringskriterier.

Komiteen skal gi en entydig og begrunnet konklusjon om hvorvidt institusjonens system for kvalitetssikring er tilfredsstillende.

Evalueringen skal gjennomføres med en konstruktiv holdning til institusjonen, og komiteen skal også gi råd om det videre kvalitetsarbeid ved institusjonen.

Hvis evalueringen avdekker klare indikasjoner på alvorlig kvalitetssvikt i enkeltstudier, skal dette bemerkes i komiteens rapport. Komiteens vurdering skal baseres på følgende materiale:

- Institusjonens beskrivelse av kvalitetssikringssystemet.
- Dokumentasjon av utført kvalitetssikring / kvalitetsarbeid som institusjonen legger fram. Komiteen kan be om å få seg forelagt et hvilket som helst materiale som den anser at kan ha betydning for vurderingen.
- Komiteens erfaringer og funn ved institusjonsbesøk. Komiteen avgjør hvem den vil treffe og hvilke enheter den vil besøke.

Komiteen skal nedfelle sine vurderinger, konklusjoner og anbefalinger i en skriftlig rapport.

Komiteen skal kvalitetssikre rapportens faktiske opplysninger før den avgis.

Komiteen arbeider på oppdrag fra og avgir sin rapport til NOKUT. Oppdraget er avsluttet når NOKUT har fattet vedtak i saken. Inntil oppdraget er avsluttet, skal de sakkyndige ikke ta del i den offentlige debatt om saken.

6.4 NOKUTs evalueringskriterier

Evalueringskriteriene finnes i *Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning* (tilsynsforskriften), vedtatt av NOKUT 27. januar 2011, Kapittel 3.

Kvalitetssikringssystemet skal frambringe den kunnskapen som institusjonen trenger for å kunne vurdere kvaliteten i studiene. Kvalitetssikringen skal omfatte alle studietilbud som en institusjon gir, internt og eksternt, alle deler av studiet og alle formidlingsformer. Institusjonen skal ha faste rutiner og prosesser som i en årlig syklus frambringer, vurderer og anvender informasjon om det enkelte studium og om utdanningsvirksomheten generelt. Systemet skal bidra til at institusjonen vurderer resultatene i utdanningsvirksomheten, avdekker svakheter, iverksetter forbedringstiltak og foretar kontinuerlige vurderinger med sikte på kvalitetsutvikling. Vesentlig informasjon og vurderinger skal være tilstrekkelig dokumentert.

Institusjonen utformer sitt system, hvilke data og informasjon som inngår, og hvilken dokumentasjon det frambringer ut i fra egen størrelse, faglig profil og lokale behov. Jamfør også Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 2-1. 7

§ 3-1 NOKUTs evalueringskriterier

1. Sakkyndige oppnevnt av NOKUT vurderer institusjonens kontinuerlige og systematiske arbeid for å sikre og forbedre kvaliteten i utdanningen.
2. De sakkyndige skal foreta en helhetlig bedømmelse av kvalitetssikringssystemet og institusjonenes aktive bruk av det, der kriteriene nevnt i § 3-1.3 ses i sammenheng, jamfør Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 2.2.
3. Institusjonenes kvalitetssikringssystem evalueres ut fra følgende kriteriesett:
 - a. **Stimulans til kvalitetsarbeid og kvalitetskultur** NOKUT skal vurdere hvorvidt kvalitetssikringssystemet fremmer bred deltakelse i kvalitetsarbeidet blant ansatte og studenter og deres demokratiske organer, om det stimulerer til et kvalitetsarbeid som er preget av åpenhet engasjement og forbedringsvilje, og om informasjon og vurderinger er dokumenterte og tilgjengelige.
 - b. **Mål, plan og ledelsesforankring** NOKUT skal vurdere hvorvidt kvalitetssikringssystemet er beskrevet slik at det angir de målsettinger, prosesser, aktører og fora som inngår, om det er forankret i ledelsen og besluttede organ på

de ulike nivåer, om arbeids- og ansvarsfordeling i kvalitetsarbeidet er fastsatt, og om selve kvalitetssikringssystemet gjøres til gjenstand for jevnlig evaluering og utvikling med sikte på institusjonens eget behov.

- c. **Innhenting av dokumentert informasjon om kvalitet i studiene** NOKUT skal vurdere hvorvidt sikring og vurdering i hvert enkelt igangsatt studium bygger på informasjon som innhentes systematisk og fra flere kilder, og om systemet har særskilte prosesser for å kvalitetssikre oppretting av nye studier.
- d. **Analyse, vurdering og rapportering** NOKUT skal vurdere hvorvidt den informasjon som systemet genererer analyseres, vurderes og framstilles for ansvarlige fora og ledelsesnivå.

Bruk av kunnskap til kvalitetsforbedring NOKUT skal vurdere hvorvidt tiltak for forbedringer vurderes og iverksettes på grunnlag av de kvalitetsanalysene som gjøres. Dette gjelder både tiltak i tilfeller av svikt i forhold til akkrediteringskravene, og tiltak for å videreutvikle studiekvaliteten.

Appendix: Uttalelse til sakkyndig rapport fra Høgskolen i Harstad

NOKUT
Postboks 1708 Vika
0121 Oslo

Harstad, 12. juli 2013

Deres ref: 11/572-23 Vår ref: 2012/418

Uttalelse til NOKUTs rapport om system for kvalitetssikring ved Høgskolen i Harstad

Med dette vil vi bekrefte at vi gir vår tilslutning til rapporten fra NOKUT slik den foreligger.

Vi vil samtidig takke for en nyttig og god evalueringsprosess!

Med vennlig hilsen
HØGSKOLEN I HARSTAD

Bjørn Vang
Kvalitetskoordinator